

tovou stříškou. Spokojeně kývne a krátce se nakloní k otevřenému okénku a něco řekne řidiči. Potom vstoupí do obilného pole. Auto několikrát nešikovně popojede dopředu a dozadu a vyjede zpátky na prašnou cestu.

„Hej, počkat.“

Voják strčí jedné dívce zpátky její pas. Kráčí na konec řady, aby se podíval, co se to v poli děje. Všichni zmlknou, lidé vzhlížejí od telefonů. Otáčejí se na muže v obilí. Sledují tělo, které až po boky, posléze po ramena, a nakonec až po temeno mizí mezi klasy.

„Je tam někdo?“ vyštěkne voják na vytáhlého chlapce, který se vyplašeně schoulí.

„Myslím, že se šel vyčurat.“

„Krucinál, idiot,“ nadává voják.

Spěchá na okraj pole, kde vznikla úzká cestička. Když už se chystá vykročit, z pole se ozve vyzvánění. „Proč mě opouštííš,“ mečí smyslný hlas. Vytlačuje z okolí všechny ostatní zvuky. Všichni ve frontě jsou zticha, přihlížejí.

„Haló?“ zazní z obilí.

Klasy už se nehýbou, prach si sedá. Černá zem zachovává klid, čeká, co přijde.

„Ano, jo, samozřejmě, logicky,“ pokračuje muž.

Temeno se trošku pohne. Vidím jednu ženu, jak se od pole odvrací a zavírá oči, jako by něco očekávala. Ozve se divný zvuk podobný sání. Něco pleskne. Obrovská rána, až mi zaléhají ušní bubínky. Černozem a obilná stébla letí vzduchem. Mužovo temeno v desetinu vteřiny mizí v oblaku kouře. Lidé ve frontě se naráz sehnu k zemi. Kvůli pískání v uších ztratím orientaci. Vidím vlnící se obilí a vojáky. Běží s napřaženými puškami ke krajnici před místo výbuchu. Mluví hlasitě a v krátkých větách.

„Je mrtvej?“

„Je po něm.“

„V tuhle dobu se to úplně nehodí.“

„Zase jeden idiot, chlapi, totální idiot.“

Na prašné silnici se přisunou blíž k sobě, aby se šeptem poradili, co dál.

„Zůstaňte stát,“ volají směrem k frontě, „všichni! Nikdo se ani nepohne, dokud neřekneme, že je tohle místo bezpečné.“

V krátkém šiku vejdou do pole, pušky připravené k palbě. Jeden voják zůstává stát na kraji, aby měl přehled o check pointu. Nějaký stařík se potichu rozpláče. Jiní se dívají na hodinky a do telefonů a naštvaně vrtí hlavou.

„Ať už je po všem, to jsou ale debilové,“ mumlá si chlapec ve fotbalovém dresu Luhansku. Založí si potetované paže křížem a dívá se na pole, nad nímž se vznášejí přilby vojáků. Jeden z nich křičí, že má přijet sanitka, načež jiný odvětí, že sanitka už je k ničemu a raději by měli posbírat mužovy končetiny a zavolat místní policii. Já se podívám na most v dálce a pak zase na dívku ve předu, která mezitím začala telefonovat. Její perletové pouzdro od Swarovského se třpytí ve slunci.

„Jo, jo, mám zpoždění,“ říká s hlasitým povzdechem, „no, uhodls. U toho pole je sice taková cedulka, ale že by si lidi dávali pozor, to ne.“

Všichni kolem mě zatím telefonují. Otočím se. Asi jsem se zbláznila, pomyslím si, a pak se rozběhnu. Utíkám kolem prázdné strážní budky a kličkuji kolem betonových zátarasů směrem k dřevěnému nájezdu na most.

„Nedělej to, holka,“ volá za mnou stařík, „tvoje babička by se styděla za to, jak teď její země vypadá!“

Už v běhu zvednu ruku do vzduchu a nesouhlasně mávnu. Nemůžu přestat běžet, teď ne. Co se stane, když zastavím? Co vlastně vojáci v případě nelegálního překročení hranice můžou dělat? Zatímco se blížím k babiččině rodné hroudě, vzpomínám na to odpoledne, kdy mi máma s brekem volala a řekla jenom jedinou větu: „Našli ho, Kolju.“ A na Aleksandru, která skládala to plátno a povídala, že Kolja ho z nás všech potřebuje nejvíc,

a potom mi přikázala, abych si pod tričko koupila neprůstřelnou vestu – což jsem neudělala a teď, když za sebou slyším jednoho z vojáků volat, že se mám okamžitě vrátit, toho lituji.

„Jestli se něco zvrtně, nikdo si pro tvoje mrtvý tělo nepříjde,“ křičí.

Kolem staré ženy v kytičkovaných šatech vbíhám na chatrný dřevěný nájezd. Na chvilku před očima spatřím babičku, jak v pečovatelském domě u jídelního stolu smutně kroutí hlavou, a zapomenu se dívat na rozpraskanou vozovku na mostě. Propast po levici mě málem stáhne do Doňce, řeky, o které ona neustále mluví, kde plavala jako dítě, kde plavala moje máma, když tady byla poprvé, řeky, kterou teď já poprvé vidím, a napadá mě: jestli spadnu, je po mně. Uhýbám doprava, chytám se zábradlí a odrazím se od rozbitého asfaltu s ještě větší silou. Na konci začínám neohrabaně sestupovat po schodech, které jsou zrovna tak provizorně stlučené. Je to jen pár křivých dřevěných prken s namontovanými lačkami, aby člověk jedním vrzem nesklouzl dolů.

„To je spěchu!“ volá muž kráčející naproti mně. Za sebou táhne nákupní tašku na sjetých kolečkách. Po každé laťce, přes kterou tašku s trhnutím přetáhne, si dává malou pauzu. V podpaží havajské košile má koláče od potu, vlasy pečlivě sčesané na stranu a je z něj cítit sladká kolínská. Ta vůně mě šimrá v nose.

„Pane,“ ptám se, zatímco taky stojím s rukama opřenýma o kolena a snažím se popadnout dech, „starý hřbitov, znáte to místo?“

„Ten ve Východní uličce?“

Přikývnu.

„Rovně a rovně a pak někde doprava. Je to ale dlouhá cesta, nenech se mýlit. A až budeš za chvilku dole, na konci mostu: ne utíkej, je to nápadné.“

Poděkuji a klušu dál dolů, kolem starých žen a mužů. Mají pomalý krok. Přidržují se rozviklaného dřevěného zábradlí. Zdá se, jako by to horko staroušky skoro tlačilo zpět. Pot z čela si otí-

rají květovanými kapesníky, stejně jako Aleksandra za horkých letních dní, když sedí na sluníčku v malé předzahrádce. Cesta za nimi je dlouhá a plná výmolů. Aleksandra tvrdí, že řeka dřív byla hned za rohem, ale když teď před sebou vidím tu silnici a v dálce jenom check point Luhanské lidové republiky, pomyslím si: kde přesně začíná ten její starý Luhansk?

„Hej, děvče. Sem vážně nemůžeš jen tak!“

Voják je v polovině mostu. Velké kroky v holínkách na asfaltu dutě klapou.

„Utíkej, přeče jen utíkej!“ povzbuzuje mě shora muž v havajské košili. Zaujme pozici uprostřed schodiště a tašku postaví šikmo přes schody, dělá, jako by něco hledal. Otevře klopu a začne z ní vytahovat všechno možné: rajčata, brambory, meloun.

„Tohle ho dlouho nezdrží, *davaj!*“

Utáhnu si popruhy batohu a odrazím se od poslední lačky. Dole na prašné krajnici sklouznu dolů. Lidé, kteří přicházejí z válečné oblasti, zmateně pozorují moje nemotorné pohyby.

„Zdržte toho vojáka!“ křičím. „Prosím, jsem na cestě k hrobu svého strýčka.“

Ještě se ohlížím. Zrovna když si uvědomím, že takhle budu muset projít i následujícím hraničním přechodem, uslyším někde vlevo od sebe mužský křik.

„Tady, do pole!“

Přejdu silnici a pádím za hlasem, okolo červené trojúhelníkové cedulky s nápisem: *pozor miny!*

„A do prdele, to ne,“ nadávám, zatímco nad stébly hledám hlas, který mě před chvílí volal.

„Nepřestávej utíkat, dítě, už skoro. Tam se ti nic nestane.“

Do obličeje mě pleská pšenice a na předloktích mi zanechává otisky, tenké červené proužky na lýtkách. Rozháním se rukama jako šílená, abych viděla aspoň metr země před sebou. Sprintuji po špičkách, abych se co nejméně dotýkala země.

„A kam mám jít?“ ječím.